

RTU studiju kurss "Minhenes funkcionālās attīstības diagnostika logopēdijā"**OL000 Liepājas akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	LA0107
Nosaukums	Minhenes funkcionālās attīstības diagnostika logopēdijā
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Gundega Tomele - Doktors, Docents
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Kurss sniedz ieskatu par Minhenes funkcionālās attīstības diagnostikas teorētiskajām pamatkategorijām, zināšanas par standartizētajiem testa materiāliem un prasmes to praktiskajā lietojumā, iegūto datu atzīmēšanā formulāros un attīstības profila izveidē, iegūto rezultātu apkopošanā, datu interpretācijā un ieteikumu izstrādē runas un valodas traucējumu korekcijas vai preventīvā darba kontekstā.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis: sniegt teorētiskos un praktiskos priekšstatus par Minhenes funkcionālās attīstības diagnostiku (MFAD), tās nozīmi attīstības traucējumu agrīnajā diagnostikā, traucējumu korekcijā, profilaksē un lietojumu logopēda profesionālajā darbībā. Studiju kursa uzdevumi: 1. Iepazīties ar MFAD teorētiskajiem aspektiem. 2. Apgūt praktiskās iemaņas standartizēto testa materiālu lietošanā, attīstības izpētes formulāru aizpildīšanā un attīstības profilu izveidē, iegūto rezultātu analizē un interpretācijā, ieteikumu izstrādē runas un valodas traucējumu korekcijas vai preventīvā darba kontekstā.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	MFAD, pirmais dzīves gads: 1. Bērna attīstības testēšana ar MFAD metodi pirmajam dzīves gadam. 2. Testa rezultātu apkopošana, analīze un interpretācija. 3. Ieteikumu izstrāde runas un valodas traucējumu korekcijas vai prevencijas kontekstā. 4. Izpētes gadījuma analīzes un prezentācijas sagatavošana. MFAD, otrais un trešais dzīves gads: 1. Bērna attīstības testēšana ar MFAD metodi otrajam – trešajam dzīves gadam. 2. Testa rezultātu apkopošana, analīze un interpretācija. 3. Ieteikumu izstrāde runas un valodas traucējumu korekcijas vai prevencijas kontekstā. 4. Izpētes gadījuma analīzes un prezentācijas sagatavošana.
Literatūra	Obligātā / Obligatory: 1. Helbrige, T. (2000). Pirmās 365 dienas bērna dzīvē. Rīga: Elpa. 2. Coulin, S., Heiß-Begemann, E., Hellbrügge, T., Lajosi, F., Menara, D., Schamberger, R. (...) Otte, H. (1994). Münchener Funktionelle Entwicklungsdiagnostik. 2. und 3. Lebensjahr. München: Deutsche Akademie. 3. Hellbrügge, T., Lajosi, F., Menara, D., Schamberger, R., & Rautenstrauch, T. (1997). Münchener Funktionelle Entwicklungsdiagnostik. Erstes Lebensjahr. Lübeck: Hansisches Verlagshaus. 4. Kent, R. D. (2023). Handbook on Children's Speech: Development, Disorders, and Variations. Plural Publishing. 5. Raščevska, M. (red). (2024). Psiholoģiskās novērtēšanas skrīninga instrumentu komplekta izstrāde bērnu agrīnās attīstības risku atpazīšanai. 1. sējums. Skrīninga konstruktīvo teorētiskais pamatojums un attīstības veicināšanas intervencu pieejamība. Kolektīva monogrāfija. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. Papildu / Additional: 1. Alī, M. (2009). Mana bērna attīstības ceļš. Rīga: Jumava. 2. Flēmiga, I. (1999). Zīdaiņa attīstība un attīstības traucējumi. Rīga: Zvaigzne. 3. Geske, R. (2005). Bērna bioloģiskā attīstība. Rīga: RaKa. 4. Irbe, A., Lindenberga, S., Tumševica, Z., & Odziņa, I. (2024). Bērns runāt mācās ģimenē. Ceturtais papildināts izdevums. Rīga: RaKa. 5. Tellis, G. M., & Manasco, M. H. (2023). Fundamentals of Anatomy and Physiology of Speech, Language, and Hearing. Plural Publishing. Citi informācijas avoti / Other sources of information: 1. Gaile, Z. (2010). Agrīnu neirofizioloģiskās attīstības traucējumu diagnostikas nozīme priekšlaicīgi dzimušu bērnu rehabilitācijā. Pieejams http://www.rsu.lv/petnieciba/promocijas-darbi/zane-gaile-agrinu-neirofiziologiskas-attistibas-traucejumu-diagnostikas-nozime-priekslaicigi-dzimusu-bernu-rehabilitacija 2. VDEĀVK. (2012). Rokasgrāmata funkcionēšanas un darbību novērtēšanai. Pieejams http://www.vdeavk.gov.lv/downloads/ 3. Zinātniskajās datu bāzēs (EBSCO, Web of Science, SAGE Journal, Cambridge Journals Online, Science Direct, SCOPUS, Britannica Online u. c.) pieejamās publikācijas kursa tēmu ietvarā.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Zināšanas bērna attīstības fizioloģijā, runas un valodas traucējumu etioloģijā un prevencijā. Agrīnās attīstības logopēdija un orofaringeālās funkcijas traucējumi. Runas un valodas novērtēšanas metodes. Bērna valoda: sistēma, struktūra, norma. Neiroloģija un psihiatrija I.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. temats. Minhenes funkcionālās attīstības diagnostikas metodes teorētiskie aspekti. 1. lekcija: Minhenes funkcionālās attīstības diagnostikas autori un tapšanas vēsture. 2. lekcija: MFAD uzbūve: pirmais dzīves gads, otrais un trešais dzīves gads. MFAD testēšanas nosacījumi un vispārīga instrukcija. Praktiskais darbs: Diskusijas par Latvijā izmantotajām diagnostikas metodēm.	4	2	2	4
2. temats. MFAD, pirmais dzīves gads 3. lekcija: Standartizētais testa materiāls. 4., 5. lekcija: Attīstības skalas. 6. lekcija: Izpētes rezultātu atzīmēšana attīstības formulāros, attīstības stāvokļa (vecuma) noteikšana, attīstības vecuma noteikšanas likumi, attīstības vecuma noteikšanas likumu lietojums īpašos gadījumos, attīstības profils. Praktiskais darbs: Vingrinājumi attīstības vecuma noteikšanā un profila izveidē.	8	24	4	28
3. temats. MFAD, otrais un trešais dzīves gads. 7. lekcija: Standartizētais testa materiāls. 8., 9. lekcija: Attīstības skalas. 10. lekcija: Izpētes rezultātu atzīmēšana attīstības formulāros, attīstības stāvokļa (vecuma) noteikšana, attīstības vecuma noteikšanas likumi, attīstības vecuma noteikšanas likumu lietojums īpašos gadījumos, attīstības profils, kritisko robežu noteikšana. Praktiskais darbs: Vingrinājumi attīstības vecuma noteikšanā un profila izveidē.	8	24	4	28
4. temats. Testa rezultātu atspoguļojums speciālista dokumentācijā, to analīze un interpretācija 11., 12. lekcija: Ieteikumu sagatavošana dažādu funkcionālo traucējumu korekcijai, interpretējot iegūtos diagnostikas rezultātus. 13., 14. lekcija: Korekcijas vai preventīvā (audzināšanas/izglītības) darba efektivitātes analīze, balstoties uz atkārtotās MFAD protokolu un dažādu jomu funkcionālās attīstības profilu. 15., 16. lekcija: Studiju kursa noslēguma seminārs. Praktiskais darbs: Patstāvīgo darbu prezentācija, analīze un diskusija.	12	2	6	8
Kopā:	32	52	16	68

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
ZINĀŠANAS: 1. Ir izpratne par Minhenes funkcionālās attīstības diagnostikas teoriju. 2. Pārzina Minhenes funkcionālās attīstības diagnostikas metodiku. 3. Ir zināšanas par MFAD lietojumu attīstības risku agrīnā noteikšanā.	Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā, summējot pozitīvos vērtējumus un vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem. Pārbaudes darbs: MFAD (pirmais dzīves gads) izmantošana praksē (patstāvīgā darba rezultātu prezentācija). Pārbaudes darbs: MFAD (otrais, trešais dzīves gads) izmantošana praksē (patstāvīgā darba rezultātu prezentācija). Eksāmens: teorētiskās zināšanas.
PRASMES: 1. Prot aizpildīt attīstības izpētes veidlapas. 2. Nosaka attīstības vecumu. 3. Prot veidot un analizēt attīstības profilus. 4. Izmanto zināšanas par bērna attīstības fizioloģiju un MFAD, identificējot attīstības traucējumu risku pazīmes. 5. Prot veikt agrīnā vecumposma bērnu (0-3) funkcionālās attīstības izpēti, analizēt un interpretēt iegūtos datus, izstrādāt rekomendācijas.	Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā, summējot pozitīvos vērtējumus un vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem. Pārbaudes darbs: MFAD (pirmais dzīves gads) izmantošana praksē (patstāvīgā darba rezultātu prezentācija). Pārbaudes darbs: MFAD (otrais, trešais dzīves gads) izmantošana praksē (patstāvīgā darba rezultātu prezentācija). Eksāmens: teorētiskās zināšanas.
KOMPETENCE: 1. Ir zināšanas par MFAD lietojumu logopēdijā. 2. Izmanto MFAD izpētes rezultātus, lai izstrādātu kopsavilkumu un ieteikumus runas un valodas traucējumu korekcijai un profilaksei.	Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā, summējot pozitīvos vērtējumus un vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem. Pārbaudes darbs: MFAD (pirmais dzīves gads) izmantošana praksē (patstāvīgā darba rezultātu prezentācija). Pārbaudes darbs: MFAD (otrais, trešais dzīves gads) izmantošana praksē (patstāvīgā darba rezultātu prezentācija). Eksāmens: teorētiskās zināšanas.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Patstāvīgie darbi	25
Seminārs (prezentācija)	25
Eksāmens	50

Kopā:	100
-------	-----

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	